

97101

ZWI ZOHAR

**Căile
educației
noastre**

BCU Cluj / Central University Library Cluj

**Adaptare de
Prof. N. Zelewinsky**

Editura
Departamentului
Școlar
al
FONDULUI NAȚIONAL EVREESC

B u c u r e ș t i // 1 9 3 7

BCU Cluj / Central University Library Cluj

CĂILE EDUCAȚIEI NOASTRE

ZWI ZOHAR

**Căile
educației
noastre**

BCU Cluj / Central University Library Cluj

**Adaptare de
Prof. N. Zelewinsky**

**Editura
Departamentului
Școlar
al
FONDULUI NAȚIONAL EVREESC**

BCU Cluj-Napoca

RBCFG201300265

B u c u r e ș t i // 1 9 3 7

Pentru fiecare evreu conștient e clar, că viitorul poporului și al țării noastre depinde, în primul rând, de educația evreească a tineretului nostru. „Kol tinokot de-bet rabban“, glasul gîngăș al copilului de școală a fost, pentru înțelepții noștri, criteriul permanenței lui Israel. Și într'adevăr, cât timp tineretul evreu era pus să învețe Tora, poporul evreu nu era îngrijorat de viitorul său.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Dar au venit vremuri, ce-au pus capăt tradiției; ideea națională se ivise, dar era departe vremea, când se va putea armoniza ideea renașterii lui Israel cu cerințele pedagogice. Credința veche dispăruse, iar cea nouă încă nu se născuse.

Era nevoie de o călăuză, care să poată netezi drumul nou pentru educația evreească. Această călăuză

se cuprinde în această carte a cunoscutului pedagog, Zwi Zohar, care apare în românește, cu sprijinul Fondului Național Evreesc. Fondul național al pământului nostru se situează, cu această operă pe linia tradiției, care urmărește, din totdeauna, să trezească și să înrădăcineze în inimile tineretului ideea Renașterii evreești.

Cartea aceasta ar trebui să pătrundă în școlile evreești din România și să devină un instrument binefăcător în mâinile dascălului nostru. Fie ca, imboldită de această carte, să răsară o nouă generație evrească, conștientă, care se continuă și să desăvârșească opera de regenerare națională, începută de părinți și să transmită generației următoare ideea evreimii întinerite.

LUDOVIC BATO

August, 1937
București

ZWI ZOHAR fruntaș al mișcării tineretului evreesc din Polonia, e, astăzi, pionerul noului curent pedagogic din Palestina. Teoretician al orientării naționale a școlii ebraice, Zohar a creat o punte ideală între școală și Genlat Haaretz. Cartea de față, prelucrată de prof. N. Zelewinsky, e o călăuză pentru dascălii, cari luptă pentru integrarea tinerei generații în mișcarea de renaștere și de renaștere a poporului evreu.

COLEGE, COLEGI

Un vechiu dicton talmudic, al cărui înțeles a rămas viu și actual până în vremurile noastre, spune: „Spada și cartea au venit, în tovărășie, pe lume”. Spada e simbolul forței materiale, ea înfățișează puterea pământească a pumnului și a metodelor politice. Cartea simbolizează spiritul, puterea morală a culturii. Mai toate popoarele posedă aceste două elemente, cari stau la temelie așezării lor, cu limba și cultura lor specifică.

Fiecare națiune culturală își are personalitățile reprezentative și eroii săi în aceste două domenii ale esenței sale: materie și spirit. Altfel, poporul nu se realizează și țara rămâne o părașină între ogoarele culturii.

Sionismul e un fenomen natural în istoria evrească și după 2000 de ani, a dat două mari individualități, cari au creat două curente, concretizând spiritul și materia, politica și cultura poporului nostru: Herzl, creatorul sionismului politic și Achad Haam, creatorul sionismului spiritual.

Keren Kayemeth Lelsrael (Fondul Național Evreesc) intruchipează aceste două aspecte ale vitalității poporului evreu. El

răscumpără pământul în care să poată sădi noua cultură evreească pentru poporul nostru în propria-i țară.

Cartea lui Zwi Zohar, *Căile educației noastre*, pe care am prelucrat-o pentru voi, adaptând-o condițiilor locale, vă va convinge de adevărul neclintit al celor spuse mai sus, care trebuie să se înalțe ca un far de lumină în viața școlii evreiești din România.

Cine nu știe, că în inima evreească trăește speranța milenară că poporul se va întoarce la căminul său propriu. Toți evreii din Diaspora s'au trezit la noua chemare, generatoare de muncă clocotitoare pentru renașterea poporului și a țării.

Noi, dascălii, simțim oare pulsul poporului nostru, care bate pentru școala evreească, clădită de evrei, în care învață numai copii de evrei, al căror orizont și scop în viața din Galuth e atât de sumbru și nesigur?

Oricare ar fi răspunsul vostru, un lucru e sigur: vremurile și onoarea lui Israel ne impun o efortare puternică în munca noastră. Dar toată strădania e zadarnică, orice speranță e iluzorie dacă nu înfăptuim legătura strânsă și concretă cu pământul din Erez Israel.

Keren Kayemeth Leisrael e o instituție națională și populară, a cărei menire e să izbăvească nu numai pământul, dar și spiritul evreesc.

Viața și viitorul nostru se învârtesc în jurul acestor doi poli: pământ și spirit. Noi nu vrem să facem din tinerii școlilor noastre, vișători sau filopalestineni, ci oameni cari știu să creze și să clădească o țară. Dacă nu sunt chiar pregătiți, școala trebuie să le dea acest scop, să le arate aceste orizonturi: crearea unei vieți libere și renașterea țării lor.

Iar partea didactică, drumul practic spre acest scop, o veți vedea citind aceasta carte. Eu vreau numai să vă arăt cauzele, cari au determinat Departamentul școlar al *Fondului Național Evreesc* din București să publice această lucrare.

Indoiiala a pus stăpânire pe sufletul dascălilor evrei. Nimeni nu e mulțumit. Desorientarea n'are numai cauze materiale, dar și

morale, de ordin spiritual și didactic. Fiecare din noi, în discuțiile particulare, la conferințe, își exprimă părerea, că nu dăm copiilor ceea ce li se cuvine. Fiecare din noi e în căutarea unei reînnoiri a valorilor spirituale și așteaptă o revelație, izvor de nou entuziasm.

Activitatea noastră didactică, munca noastră, e cuprinsă de apatie. Numai duhul nou al Palestinei e în stare să răspundă chemării spiritului nostru. Numai roua palestiniană e în stare să improspăteze spiritul nostru și să ne dea convingerea, că există, totuși un leac pentru sufletul și trupul nostru.

Veți vedea, colege și colegi, cum pionerii noștri au putut clădi pe ruini, cum au putut îndrepta ceea ce era strâmb și să niveleze munții cu văile.

Sub vraja acestor impresii, veți porni la muncă cu elevii, cari sunt dornici să afle ce se realizează în țară și veți vedea ce lumină și ce zefir inviorător pătrunde între pereții, atât de posomorâți, ai școlii.

Erez Israel e singura noastră mângâiere în Galuth. Mii de ani privirile noastre au fost ațintite asupra acestui colț, ca spre o oază în deșertul risipirii noastre.

Va trebui să vă pătrundeți de ideea, că reclădirea Palestinei nu e un scop în sine, ci însemnează rezolvarea problemei vitale a poporului evreu din toată lumea. Complexul, care se cheamă Palestina, e singurul sprijin în lupta cotidiană pentru existența noastră morală și materială din Galuth.

Trebuie să accentuăm, că învățământul românesc nu trebuie să sufere cu nimic, iar dragostea, pe care o purtăm acestei țări, ca niște cetățeni cinstiți și loiali, nu poate fi cu nimic știrbită. Dragostea și datoria pentru patria românească e o datorie a fiecărui evreu, născut și crescut în această țară. Dar sunt sigur, că dezvoltarea sentimentului național românesc merge mână în mână cu întărirea sentimentului național evreesc.

Elevul evreu se va convinge de puterea dragostei pentru o patrie, pentru un popor. Ideea palestiniană în școală nu contrazi-

ce legătura strânsă cu pământul românesc. Dimpotrivă, datorită legăturii cu fauna și flora palestiniană, studiul obiectelor românești va da rezultate mai variate și mai bogate.

Dați un conținut școalei evreiești, aduceți în atmosfera școalei sufletul poporului și năzuințele sale. Numai așa, munca noastră didactică ne va aduce mulțumirea sufletească, pentru că vom sta pe o catedră creatoare. Omul e mulțumit, când creează. Altfel, noi păcătuim față de destinul copilului nostru și față de viitorul cetățean și evreu național, iar munca noastră rămâne nedesăvârșită. Și acesta e cauza întregii apatii și nemulțumiri, cari au pus stăpânire pe atmosfera noastră.

August 1937

București

Profesor N. Zelewinsky

Scopul acțiunii noastre pedagogice nu e să care idei noi, să se avânte pe drumuri neumblate sau să provoace o revoluție pe tărâmul educației, făl-fâind steagul „modernismului“.

Adevărata cale nouă este strădania permanentă, care întâmpină atâtea obstacole obiective și subiective, de a trece prin sita critică, valorile ce și-au pierdut rostul și controlarea conținutului lor la lumina științei și nevoilor societății noastre. Ținta principală e adaptarea școlii la imperativele vieții, în sensul larg al cuvântului. Acesta e rostul educației moderne și taina înțeleșului ei.

Instituțiile noastre pedagogice s'au creat într'o epocă de mari răsturnări. Școala evreiască a crescut în toiul unor sdruncinări profunde ale vieții evreești, care a văzut, însă, zorile unei redresări economice și ale unei renașteri naționale. Nu e, deci, nici-o mirare, că frunțașii noștri poartă grija școlii evreești căutând să-i dea un țel și un conținut nou.

Se vorbește foarte mult, astăzi, despre scopurile educației și obligațiile școlii. S'au făcut numeroase încercări de a lămuri aceste probleme, după tot felul de criterii, fără să dea roade concrete. Dar școala a suferit. Ea a rămas în situația ei de-acu 50 de ani, adică nu mai e capabilă de viață, deci nu e pedagogică,

★

Fundamente pedagogice

Două momente au avut o înrâurire coplesitoare asupra educației noui a vremurilor noastre: *momentul ideologic și momentul psihologic.*

A fost o vreme când pedagogia milita pentru ideea neutralității, înrădăcinând ideea, că școala e un loc de predare a cunoștințelor. Dar o privire superficială asupra istoriei pedagogiei ne arată, că, întotdeauna, preocuparea conducătorilor de popoare a fost să dea educației un scop precis: național, social sau politic. Și mai vârtos se simte această tendință la curentele educației moderne, ce-și leagă, toate, destinul de mișcările sociale, de ideologia societății care dictează forma, conținutul și scopul educației.

În cercurile pedagogilor există, însă, mulți, cari vorbesc cu multă simpatie și cu o doză de nostalgie de „educația neutrală”. Și aceștia nu sunt puțini în școala evreească. De aceea, se impune să desbatem această problemă, ale cărei vremuri au apus de mult. Putem afirma cu tărie, că niciodată n'a existat un sistem, care să se poate numi, cu drept cuvânt, „educație neutrală”. Nici în epoca educației individuale, familiare, nici în așa zisă epocă a educației

sociale și politice. Intotdeauna pedagogul a avut un scop bine definit. Scopul practic a dirijat educația tineretului. În cortul nomadului, în baraca tribului sedentar, în casa vânătorului și a agricultorului, educația avea un scop precis. Sistemul desăvârșit al educației în Grecia antică, creșterea tineretului în vechea Romă, la Huni și la Turci, grija educației la copiii arcului și ai iataganului, nu au putut ocoli scopul precis al educației.

Cu evoluția societății, acest scop s'a menținut cu aceeași perzistență. După revoluția franceză, odată cu ascensiunea celei de a „treia pături sociale” — tiers état, — cu evoluția industrializării, educația a trecut, din ce în ce mai mult, sub egida statului. Dar nici de astă dată n'a lipsit scopul precis, deși, în diverse epoci, s'a vorbit în numele statului despre „educația neutrală”.

În genere, originea noțiunii de „educație neutrală” trebuie căutată în ideologia clasei mijlocii, odată cu apariția ei în arena istoriei. Ea a fost un deziderat accesoriu în lupta acestei clase pentru libertate și independență. Acest deziderat a luat proporțiile unei ideologii, când clasa mijlocie a reacționat cu mai multă fârie împotriva oprîmării reacției.

În genere, clasele oprimate ridică steagul „educației neutre”, ca să-și scoată copiii de sub influența stăpînitorilor, cari pun pecetea spiritului lor pe sufletul tinerilor generații. Dar acest deziderat n'a fost condiționat numai de întocmirile sociale ci a avut și un colorit național. Evoluția istorică a statelor Europei

și politica de stat a guvernanților a dus la crearea statelor pentru diversele ei națiuni. După cum se știe, guvernanții n'au șovăit să jertfească valorile națiilor din cuprinsul statului în interesul nației dominante. De aceea, pe măsură ce curentele de redeş-teptare națională se impuneau în viața obștească, educația „neutră” câștiga mereu teren, cu scopul de a încadra cultura fiecărei naționalități în viața acestei țări.

Ideile pedagogice ale lui Rousseau au fost expresia relațiilor, condițiilor, curentelor și ideilor sociale. Dorința de libertate a unei clase și condițiile acelor vremuri au dat naștere sistemului de „educație liberă”, care a fost, întotdeauna, condiționat de factorii sociali. Chiar atunci, când s'au schimbat condițiile politice în Europa iar jocul forțelor sociale a luat altă turnură, educația liberă a luat, tot mai mult, aspectul unui determinant sociologic. E adevărat, că în evoluția ei, știința, care se ocupă cu sufletul copilului i-a dat un colorit psihologic, cerând libertatea evoluției copilului. Dar în această epocă așa zisă psihologică, dezideratul eliberării educației de scop și idee politică își are originea în cauze sociale.

Acelaș lucru se poate spune și despre adepții educației noi. Evoluția educației până în zilele noastre ne arată, că ideea lui Rousseau asupra „educației libere” n'a isbutit să prindă rădăcini. Evoluția școlilor naționale ale popoarelor eliberate, curentele pedagogice născute în sânul claselor sociale, lupta minori-

tărilor pentru școala lor, ne arată în mod limpede, că societatea nu e înclinată să recunoască elementele *educației-neutre*. Părinții, națiunile și curentele sociale fac tot ce li-e cu putință, ca să dea copiilor o educație, după interesul și concepția lor. Fiecare colectivitate își are ideea și voința proprie ca să crească tineretul conform acestei idei.

Ideea aceasta nu rămâne, exclusiv, în mentalitatea societății și a conducătorilor ei, ci e însușită chiar de adepții pedagogiei „pure”. Și aceasta nu se datorește numai faptului, că pedagogia și educația se află în mâinile societății, care hotărăște aspectul educației și drumul pedagogiei. Pedagogia s'a apropiat de această concepție, în timp ce căuta rostul educației în viață. Pedagogul, a cărui preocupare e să formeze caractere, de a păstra și îmbogăți cultura, de a forma, prin educație, o forță constructivă și creatoare, trebuie să aibă în fața lui un model, după care să formeze tânăra generație și acest model, îl constituie *ideea pedagogică*.

În ceea ce privește educația noastră, istoria poporului nostru ne arată că educația evreească a fost departe de „neutralitate”. În toate timpurile, educația evreească a avut scopuri clare și precise. Societatea evreească s'a străduit să fixeze conținutul educației și să-i precizeze granițele. A fost o încercare permanentă de a conserva, cu îndărătnicie, propriile valori. În această sforțare se ascunde taina triumfului națiunii în lupta ei pentru ideea divinității, pentru că ea s'a străduit să făurească credința și să întă-

rească voința de a trăi o viață proprie. Ea a determinat izolarea educației evreiești între cei patru pereți ai „Chederului” și ai „leșivei”, ca să ferească tineretul de influențele din afară. Această sfortare de a fixa scopul își găsește expresia, în decursul vremurilor, în lupta pentru școala noastră, care se adaptează noilor condițiuni, adoptând țelurile trasate de diversele curente din viața societății. Până când se ivește lupta pentru autonomia culturală, pentru dreptul la o școală proprie, la instituții de educație ale unei minorități naționale, care a dus la crearea școlii ebraice, cu un scop didactic precis.

Se vede, prin urmare, că „idealul educației neutre” a dat faliment. Lumea pedagogică înțelege, din ce în ce mai mult, că școala trebuie să devină un instrument de educație, ca să poată lărgi orizontul copilului și să situeze în centrul preocupărilor sale, momentul ideii, care ne permite o orientare în viața cotidiană și să deschidă zăgazurile viitorului. De aceea, lumea pedagogică e în căutarea unei școli, care să fie purtătoarea ideii societății. La noi, această tendință s'a concretizat în lupta pentru școala ebraică în Galuth și în Palestina, în sfortarea de a pune educația în serviciul ideii noastre.

Ideea a devenit punctul central al educației atât pentru luptătorul social cât și pentru adeptii pedagogiei moderne. Profesorul de ebraică a fost, în totdeauna, un subiect important al elementelor naționale și didactice ale mișcării noastre. Pentru că, tendința edu-

cației noastre și a domeniilor ei a fost realizarea renașterii ebraice.

Așa dar, e de prisos să accentuăm, că și astăzi această linie e singura, care justifică existența școlii ebraice în Galuth și ea ne obligă să creăm baza ideologică pentru activitatea educativă și didactică a școlii ebraice din Galuth și din Eretz. Nu e nevoie să subliniem, că din motive pedagogice, școala ebraică trebuie să fie strâns legată de ideologia colectivității, care a creat-o. Educația, nu numai în înțelesul acțiunii sale imediate dar și prin rosturile ei de a crea viitorul nostru, își are rădăcinile adânc înfipte în ideologia legată de renașterea noastră în Palestina.

Momentul psihologic

 Un alt factor, care a avut o influență decisivă asupra pedagogiei epocii noastre, dirijând evoluția ei, e : momentul psihologic. Din cele spuse până acum, e clar că educația își pune un scop final. Pedagogul care caută drumul spre acest scop, are în fața sa imaginea omului matur, după chipul și asemănarea căruia trebuie educat tineretul. În această privință, mentorii tineretului au păcătuit foarte mult, pentru că n'au dat atenție structurii specifice a copilului.

Pedagogii și mai ales specialiștii didacticei au avut în vedere două modele : omul matur și copilul, care trebuie crescut. Omul matur e bogat în cunoștințe, copilul trebuie să și le însușească. Omul matur, sau idealul acestuia, care e prezent în ochii pedagogului, cu obiceiurile, purtările și firea sa, constituie modelul după care se orientează pedagogul.

„Emile“ al lui Rousseau cerând cunoașterea copilului, a creșterii sale și a epocelor dezvoltării sale, a provocat, fără îndoială, o mare revoluție în pedagogie. Ea conținea ideea elementară a personalității, crescute în condițiile sociale ale acelei generații. Acest punct de vedere psihologic și pedagogic a fost, expresia intuiției adânci a unei mari individualități și

a unui pedagog cu mult bun simț, căruia i-au lipsit. Însă, bazele unei construcții complete științifice, imposibilă în acele vremuri. Rousseau a creat bazele unei „pedagogii sentimentale”. Aceeași situație au avut-o Pestalozzi și ceilalți pedagogi, până la Key, care au proclamat „secolul copilului”.

De la „Emile” până la „secolul copilului” știința n'a încetat, însă, să progreseze. Ultimul secol a adus numeroase contribuții importante datorite cercetărilor în câmpul biologiei, psihologiei, archeologiei, cari au creat o bază serioasă pentru cercetarea psihologică a copilului.

Psichologia și-a continuat evoluția și epoca de tranziție, cu importantele ei descoperiri, a transformat copilul într'un obiect de cercetări științifice. Dacă Rousseau, Pestalozzi, Froebel și ceilalți au cerut mai multă gingășie, toleranță pentru copil, dacă Allan Key, Lili Braun și ceilalți au declarat război în numele drepturilor copilului, dacă pedagogie experimentală a căutat o bază de adaptare a educației și didacticei la specificul faptelor copilăriei — se poate spune, că acum, s'a descoperit integralitatea psihologică, sufletul complet al copilului.

Sigmund Freud a descoperit copilăria nu numai în domeniul biologic, dar și din punct de vedere psihic, ba și mai mult, în subconștient. Psihoanaliza a atras atenția că ea constituie o epocă a caracterului creator, a formării conflictelor sufletești, că e un teren pentru nevroze, o tragedie lăuntrică a omenirii, cu rădăcini sociale. Teoria lui Freud a dovedit, că edu-

cația cu un scop precis e cauza formării caracterului. Ea ne învață că nu trebuie să ne uităm la copil, ca la un matur în devenire, ci dimpotrivă, să vedem pe copil în omul matur. Freud ne-a învățat că nu trebuie să vedem în copil o ființă izolată de societate și de mediu, pentru că dezvoltarea copilului e strâns legată de mediu și de cerințele sale. Psichoanaliza a creat o bază concepției pedagogice, care afirmă, că educația se poate face, dacă pedagogul cunoaște valoarea copilului și dacă ia în seamă toți factorii societății și ai vieții. A fost o vreme când lumea pedagogică gândea, că conștiința și cunoștințele copilului se alcătuiesc în mod fragmentar, iar pedagogul vine și creează din aceste fragmente știința omului. Pe acest criteriu s'a clădit, generații de-a rândul, planul didactic al școlii, care a fost însușit și de școala modernă. În urmă, a survenit o revoluție în domeniul psihologiei cu privire la conținutul acestei noțiuni.

Psihologia copilului n'ar fi fragmentară, ci fiecare epocă din viața copilului constituie o imagine completă a vieții, o lume specială, adaptată simțurilor și înțelegerii copilului.

Așa dar, psihologia, a avut o înrâurire adâncă asupra pedagogiei evidențiând răfăcirile școlii. Ea a subliniat necesitatea de a uni într'un tot armonic, toate aspectele vieții copilului. Ea ne-a învățat, că numai atunci se poate vorbi de pedagogie, când dăm copilului o imagine completă a lumii, care influențează momentele instinctive, sociale și ideologice.

Ideea centrală

 Aceste două momente, ideologic și psihologic, au introdus în pedagogia modernă tendința *concentrării educației*.

Momentul ideologic pretinde ca școală să aibă o *idee centrală* - punct de plecare și bază a activității școlare.

Momentul psihologic pretinde ca educația [și studiul să nu se bazeze pe o împărțire mecanică a cunoașterii și a scopurilor. El cere ca activitatea în școală, care contribuie la crearea lumii copilului, să se concentreze în mod organic, într'o armonie adoptată înțelegerii copilului, la fiecare vârstă. Cu alte cuvinte: criteriul psihologic pretinde școlii *concentrarea* învățământului și adaptarea lui facultăților și înțelegerii copilului.

Această concentrare se bazează pe ideea și pe scopul social, pe desăvârșirea perfectă realizată în viața așa cum reesă din studiul obiectelor și ne impune ridicarea școlii prin împletirea studiului cu viața.

Această concentrare va da roade dacă o vom aplica în mod larg și nu didactic.

Trebuie creată acea atmosferă educativă bazată pe munca și pe procesele vitale ale copilului.

Nașterea școlii noastre în sânul mișcării de re-

naștere națională a trezit speranța că ea va crește în armonie cu noile tendințe pedagogice. Faptul că ideologia națională și condițiile existenței noastre ne-au dat o școală evrească cu un conținut și valori proprii, a determinat crearea unei ideologii a școlii noastre și ne-a dat posibilitatea să oferim tineretului nostru material de studiu și un fond educativ adaptat culturii poporului. Păstrând linia fundamentală, trebuie să creăm o bază pentru munca practică, adaptată experienței căpătate din viața cotidiană. Când ne-am apucat să clădim instituțiile noastre de educație, ne-am pomenit în fața necesității de a apăra școala evrească; nu numai să luptăm pentru ideea educației evrești, dar să și-o realizăm. Dar majoritatea pedagogilor nu se putea orienta ca să ajungă la această țintă.

Atâta timp, cât s'a dus lupta pentru educația națională împotriva forțelor lăuntrice, ideea sionistă a fost un principiu nou. A fost o luptă împotriva acelorora, cari vedeau în sionism, politică și nu ideea de liberare, speranța unică de reînnoire și expresia voințelor istorice a poporului.

Tocmai dascălul, luptătorul pentru ideea școlii evrești, a fost, de multe ori, o piedică a dezvoltării acestei școli. Pentru el, sionismul, ideea salvatoare, generatoare de avânt și energie, însemna „politică”. Atunci școala ebraică a proclamat lupta împotriva politiciii.

Manualele didactice aduc foarte mult material din istoria poporului evreu și a celorlalte popoare. Acest

material servește foarte bine pentru înțelegerea rostului ideilor politice.

Istoria ne învață, că noi am clădit în mijlocul unor culturi străine, că școala noastră s'a ridicat într'o atmosferă vrăjmașă și ea trebuie să devină fortăreața, care să ne apere de atacurile împotriva ideii naționale și a sionismului. Se pune întrebarea: a înălța o școală însemnează a face politică? Există oare școală fără politică?

Avem curajul să afirmăm, că după concepția noastră pedagogică, existența școlii evreești nu e politică în înțelesul strâmt al cuvântului.

În sprijinul afirmațiilor noastre, vom cita cuvintele profesorului german Hugo Gaudig, din cartea sa: „Poporul german este școală germană”. Vorbind despre datoria școlii naționale, Gaudig spune: „Viața școlară e o parte din viața națională. Acelora, cari sunt înclinați să vadă pe școlar numai ca atare, iar școala situată dincolo de granițele vieții, trebuie să li se spună, că școala face parte integrantă din viață; acolo oamenii germani își pefrec o bună parte din viața lor”.

Școala noastră din Galuth a fost creată, într'adevăr, de ideea unei „revoluții evreești”. Noi ne-am creat viața culturală cu multe sforțări, ca la urmă, să putem concentra, în școală, toate năzuințele și și întreaga avere culturală a poporului evreu. Noi ne-am impus datoria să educăm tineretul evreu în spiritul eliberării și reînnoirii poporului nostru. Școala noastră are, prin urmare, o misiune. Care este ar

ceastă misiune? Aducem, din nou, mărturia lui Gauding, „Ideea pedagogică, spune profesorul german, care rămâne închisă între pereții școlii devine o primejdie pentru viața națională“. Noi, dascălii, trebuie să vedem școala, situată în mijlocul torentului vieții. Întotdeauna trebuie să menținem contactul între școală și viața națională, cu începuturile și cu perspectivele ei. Pedagogul e obligat să cuprindă toate fenomenele vieții, chiar cele vremelnice sau negative. Datoria dascălului e să vadă în elev, pe omul vremurilor noastre și să nu-l opună curentelor vieții. Cu atât mai mult nu trebuie să-l ancoreze în trecut, ci să proiecteze lumina prezentului asupra orizonturilor viitoare ale vieții naționale.

Caracterul școlii ne îndeamnă să dăm elevului o imagine dublă: imaginea prezentului într'un cadru real, BCU Cluj / Central University Library Cluj și imaginea viitorului, care răsare în mijlocul forțelor ideologice latente“.

n continuare, Gauding tăgăduiește că profesorul sau chiar un grup de profesori ar putea fixa această imagine a viitorului. Ea se desprinde din atmosfera societății și e desemnată de individualitățile, cari exprimă voința nației.

Unii dascăli, adepți ai „școlii pure“, au rămas credincioși, până astăzi, acestei teorii, deși viața și școala au fost pătrunse de spiritul mișcării de renaștere națională. Fideli acestei pedagogii imaginare ei stau de strajă și, la orice ocazie, exclamă: „nu vă atingeți de școală!“.

Acesta să fie drumul școlii moderne? E oare aceasta tendința generațiilor noastre?

Keren Kajemet in școală

Cum am spus mai sus, școala și instituțiile pedagogice din Palestina și-au manifestat opoziția față de momentul politic. Această adversitate a fost rezultatul unei miopii, care nu permite să îmbrățișeze cu privirile întreaga pădure, din cauza copacilor. Astfel școala, clădită de mișcarea națională, era amenințată să-și piardă rostul ei.

Keren Kajemet Leisrael constituie o pildă clasică a legăturilor între școală și viață. Se știe că *Fondul Național* e expresia cea mai puternică a ideii de „Geulat Haaretz”, de mântuire a pământului. *Keren Kajemet Leisrael* e un izvor nesecat de idei și de preocupări ideale pentru elevul din Galuții și din Palestina. *Keren Kajemet Leisrael* însemnează renașterea poporului în Palestina prin muncă - realizarea sionismului. Aceste idealuri pot constitui o lumină permanentă și un magnet, în jurul căruia se polarizează idealuri și curente.

Care a fost atitudinea dascălului evreu? S'a temut de penetrația societății în școală, a închis ferestrele, a blocat arterele de sânge cari alimentau spiritul copilului și-l țineau în permanent contact cu acțiunea de reclădire și de renaștere. Cu ani în urmă, a început, în Palestina, o luptă împotriva înroducerii

Fondului Național în școală. „E nevoie de o educație sionistă specială” (*Dintr'un proces verbal al conferinței profesorilor din Palestina*). Cu vremea însă, odată cu evoluția pedagogică s'a impus linia vie în educație. Ideea pedagogică a învins. Majoritatea dascăliilor s'a pus în apărarea acestei idei. Incet, încet a învins concepția, că singura salvare a școlii e: legătura cu societatea, cu viața și cu reconstrucția ei. A sunat ceasul ca și în Palestina să se pună problema adevăratei educații naționale, care a fost inclusă în sistemul educației „universale”

Muncitorimea a înțeles, de la început rostul școlii. De când organizațiile muncitorești și-au pus problema școlii, ele au înțeles că școala nu poate fi separată de viață și de frământările societății. Toate curentele și valorile mișcării muncitorești, ca de pildă, munca, societatea, pământul au fost înglobate în conținutul școlii pentru copiii de muncitori. S'a încheiat o legătura trainică între societate și școală, prin viață comună, sărbătoriri comune, muncă în comun și mai ales prin idei de solidaritate între societate și școală. Nimeni nu s'a temut de „invazia politiciii în școală”.

Acelaș lucru s'a întâmplat și în școlile religioase „Mizrachi”, al cărei fir conducător e realizarea renașterii naționale prin ideea și practica religioasă. Ea a introdus acest spirit în școlile sub conducerea ei. Porțile școlii au fost larg deschise, fără nici-o frică, pentru ideile social - naționale și pentru politica mizrachistă.

Numai școala „generală” nu și-a putut fixa un obiectiv. Totuși, în ultimii ani, s'a pus în discuție recunoașterea necesității unei educații naționale, care să învețe tineretul, că sumbra realitate de astăzi e rezultatul suferințelor din Galuth.

Realizarea voinții colective depinde de jertfele și devotamentul noilor generații. Toți înțeleg, că ideea renașterii și misiunea noului generații nu pot fi înțelese pe deplin, dacă tineretul nu va fi crescut, din copilărie, în așa condițiuni, încât să poată continua linia mișcării de renaștere a poporului și a țării. Toate acestea trebuiesc subliniate în tot timpul educației.

Noua orientare

 Această nouă concepție și-a făcut, tot mai mult loc în cercurile corpului didactic. La conferințele profesorilor despre *Keren Kayemeth Leisrael*, problema a fost discutată pe larg și s'a ajuns la rezultate practice. La una din aceste conferințe, s'a votat o rezoluție, care glăsuiește:

1. Școala va colabora cu *Geulath Haaretz*, factor esențial pentru reînvierea educației evreești, în jurul căreia să concentrează toate idealurile național-evreești ale mișcării de renaștere a popoului nostru.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

2. Dascălii din Palestina apelează la toți colegii lor din *Galuth* și-i îndeamnă să introducă în școli și în viața copilului, principiul *Geulath Haaretz* și toate ideile, cari porced de la el.

3. Conferința vede în *Keren Kayemeth Leisrael* simbolul consolidării tendințelor mișcării noastre de renaștere și proclamă necesitatea de a introduce acest principiu în toate obiectele școlii.

La una din aceste conferințe ale dascălilor din toată țara *Bialik* a spus „*Geulat Haaretz* și *Keren Kayemet Leisrael* trebuie să pătrundă în toate ideile noastre, trebuie să fie un simbol, pentru că toată opera noastră națională, cu toate ramurile ei crește

din pământ și toate se întorc în pământ. Nici-o plantă nu se ridică la viață, fără acest isvor primar de naștere și de creștere. Într'adevăr, pământul este nu numai comoara de sevă pentru educație, dar și pentru viața poporului și a întregii creații”.

De atunci s'a produs un reviriment în toate școlile din Palestina. S'a încheiat legătura indispensabilă între școală, educație și Geulat Haaretz, adică *Keren Kajemet Leisrael*. De atunci, s'au introdus în școală obiceiuri noi, o viață nouă de sărbători, șezători și petreceri. — Serbarea școlară de Hanuka, excursii de Hamischa Asar etc. Momentul patrie cu tot ce e legat de el, s'a încetățenit în școală și în toate obiectele ei, ceace a îmbogățit și colorat conținutul vieții școlare, dând educației un ritm mai viu și mai viu.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Care a fost drumul școlii din Galuth? Care e situația ei de astăzi în lumina propășirii țării și a noului imperativ: *educație evreească*? Cum am spus mai sus, pedagogia evreească din Galuth socoate că în școală nu se poate face politică. În ultimii ani, însă, Galuthul a început să ia măsuri. Școala evreească trebuie schimbată. Opinia publică și mai ales dascălii, s'au convins că școala evreească trebuie să-și justifice existența prin conținutul ei. Altminteri, existența ei n'are nici un rost. Nu se poate nega, de pildă, că dezvoltarea Palestinei ca factor determinant în viața evreească din Galuth, nu și-a făcut un drum sigur în școală și în organizațiile de tinereț. Opinia publică evreească a văzut sărăcia

sufletească a tineretului și grija pentru existența școlii evreești a crescut. S'a mai adăugat noua orientare a școlii evreești din Palestina. Și atunci, dascălul a înțeles că singurul reazăm al educației copilului evreu din Galuth este existența Palestinei, iar ideea - forță a școlii evreești trebuie să fie legătura între cultura evreească din trecut cu tendințele noilor realități.

Conferința profesorilor din Polonia, care a avut loc în Decembrie 1920, făcând bilanțul activității, a însemnat următoarele directive :

1. Pornind dela imperativul pedagogic al ideii centrale în educație și proclamând necesitatea infiltrării în școala evreească din Galuth a ideii de renaștere națională și reclădirii Palestinei, conferința recunoaște că trebuie să se introducă momentul palestinian în activitatea didactică și pedagogică a școlii evreești.
2. Conferința vede în Keren Kajemeth Leisrael instrumentul popular de Geulat Haaretz, ca un simbol desăvârșit al ideii de renaștere națională.
3. De aceea, conferința obligă pe toți dascăli să introducă momentul Keren Kajemeth Leisrael în munca lor pedagogică și didactică, Keren Kajemeth Leisrael trebuie să joace un rol de frunte în educația copilului pentru ideea de Geulat Haaretz.

Ideea și munca practică în școală

 Din expunerea de până acum se poate deduce, care sunt elementele necesare școlii evreiești. Vom putea clădi o școală evreiească în Galuth, numai când vom crea condițiile necesare. Trebuie să stabilim contactul între școală și năzuințele poporului. Școala trebuie să se adape la izvoarele, cari hrănesc prezentul nostru și își croesc drumul spre viitorul nației noastre, adică să se situeze în centrul renașterii naționale și de reclădire a Palestinei. BCU Cluj / Central University Library Cluj

Dascălul, care este în căutarea unei linii și a unui conținut pentru școala evreiească trebuie să mediteze asupra rostului educației evreiești. Dar el are de rezolvat o serie de probleme practice, puse de munca cotidiană. Chestiunea pe care și-o pune e cum să realizeze această idee în viață practică. Introducerea ideii de reclădire a țării în școală? Cum se poate crea atmosfera întregului proces vital din Palestina, ca să se oglindească pe pereții școlii? Cum putem înfăptui acest deziderat, fără să știrbim, cu nimic misiunea formală a școlii?

Toate aceste probleme au ocupat un loc de frunte la toate conferințele dascălilor din Palestina și din țările Diasporei. A trecut epoca discuțiilor, după care

a urmat epoca dibuirilor. Astăzi suntem la începutul realizărilor.

Keren Kajemet Leisrael în școală e o idee creată de mișcarea sionistă. Această instituție populară în ulița evreească e singura, care va mântui pământul țării. *Keren Kajemet Leisrael*, factor decisiv pentru realizarea ideii de renaștere în înțeles social și național, a devenit un element educativ, mai ales pentru generația tânără. În ultimii ani, s'a evidențiat că Fondul Național Evreesc a creat o ideologie, care a pătruns în sistemul de educație a tineretului din Galuț. *Keren Kajemet Leisrael* a devenit o forță activă, al cărei rol educativ e astăzi, recunoscut de masele poporului evreu. Totodată K. K. L. și-a asumat îndatorirea de a face educația tineretului în sensul unui legământ al noilor generații cu pământul eliberat al țării.

Dacă într'adevăr, școala trebuie să fie câmpul unde cresc și răsar valorile pentru educarea tineretului, atunci se impune crearea unei atmosfere adaptate. Toată munca noastră va fi zadarnică, dacă nu vom proceda la organizarea învățământului. Nu ne vom îndeplini datoria față de tineret, dacă nu vom găsi metoda didactică pentru introducerea ideii palestiniene în fiecare obiect. E nevoie de o muncă sistematică pentru crearea atmosferei necesare. În această direcție trebuie să concentrăm primii pași spre crearea fundamentelor pedagogice ale școlii ebraice.

Prima zi de școală

Prima zi de școală. Copilul e atent la toate schimbările survenite în jurul său. Impresiile sunt mai vii, fiecare ecou are un răsunset adânc în sufletul său. Și tocmai în această zi se creează o prăpastie, care se adâncește tot mai mult, între elev și elementele educației, pe cari școala vrea să le însușească elevilor.

Prima zi de școală e, fără îndoială, momentul cel mai emoționant din viața copilului. El așteaptă de mult această zi, ca să păsească pragul școlii. Și se pomenește în fața unui drum necunoscut. Zia mult așteptată a sosit și dascălul îi pregătește o mare deziluzie. În locul unei atmosfere plăcute, în locul unei întâlniri vesele, dascălul termină această clipă emoționantă în doi peri și clasa devine atât de searbădă. Dascălul a neglijat complet sufletul copilului, pentru că n'a vrut să înțeleagă procesul atât de important din sufletul acestui nevârstnic.

Copilul s'a pregătit, singur, pentru această zi memorabilă. Speranța i-a încins dorințele, fantezia lui i-a creat o imagine a vieții școlare, care nu are asemănare cu tot ce-a trăit până atunci.

Și dascălul îl duce într'o clasă banală, cu atmosfera încărcată de o disciplină severă neînțeleasă. O ploaie

de întrebări fără noimă pentru el: când te-ai născut, cum te cheamă etc. și toate pe un ton autoritar. Aceasta e calea pentru stabilirea unui contact viu între elev și școală cu toate valorile ei? Nu s'au prăbușit, în această zi, minunatele zidiri clădite de copil în toți anii lui? Dintr'odată, sufletul lui e desamăgit. Trebuie să găsim, deci, un mijloc de îndreptare. Trebuie să pătrundem sufletul copilului, să înțelegem ce se petrece în sufletul lui; să pregătim dinainte sosirea acestei zile și totul va căpăta altă înfățișare.

E greșită credința, că primele zile ale școlii nu cer nici o pregătire specială. Dimpotrivă. Tocmai aceste zile, și mai ales prima zi trebuie pregătită. Preparatele trebuie făcute înainte de sunarea „clopotelului”, și înainte de intrarea în clasă. Ele trebuie făcute cu mult înainte și cu multă băgare de seamă. Prima zi de școală trebuie transformată într'o zi de sărbătoare pentru copilul, care a avut fericirea să calce pragul școlii. Copilul trebuie să simtă, că școala l-a așteptat, că s'a pregătit să-l sărbătorească, să-l întâmpine cu drag în această școală, care va fi casa lui. Vor trece săptămâni și luni până când copiii își vor pregăti, ei singuri, sărbătorile lor, când își vor împodobi singuri clasa și vor cânta și juca împreună.

Dar noi nu trebuie să așteptăm până atunci. Dascălul, care vrea să fie alături de copii, să muncească împreună cu ei, trebuie să facă, el, primul pas. Prima zi de școală trebuie să fie, pentru el, cea mai activă

din tot cursul anului. El singur să împodobească pe-
reții, să pregătească un joc, să creeze atmosfera
sărbătorească. E o muncă grea? Cine cunoaște si-
tuația dascălului, care trebuie să vină în contact cu
copiii în primul timp, cine a văzut desorientarea das-
călului față de copiii plăpânzi și speriați, până când
îsi butește să-și creeze „liniștea“ necesară, acela va
înțelege că munca de prepătire în sensul celor a-
rătate mai sus e necesară pentru dascăl și pentru
elev. Și va înțelege că munca aceasta nu cere o
încordare prea mare din partea dascălului.

Școala bazată pe ideea solidarității sociale și națio-
nale trebuie să-și apropie pe elevii mai vechi, cari
să participe și ei la întâmpinarea celor noi. Elevii
vechi trebuie să fi constituiți în grupuri sau cercuri,
cari cultivă desemnul, cântecul, declamațiile. Cu a-
jutorul lor se poate organiza o serbare veselă în
cinstea copiilor, cari intră, pentru prima dată, în
școală.

Dascălul mai trebuie să fie în contact cu părinții.
O consfătuire organizată la câteva luni odată, va
ușura colaborarea lor, pentru că ei își vor da seama
de realizările clasei. Dascălul va cunoaște atmo-
sfera de acasă, va putea căpăta informații despre
copii și aceasta îi va ușura, foarte mult, munca în
școală. Părinții trebuiesc introduși în complexul de
probleme, care se cheamă școală. Intotdeauna ei va
avea concursul părinților, când va fi vorba de or-
ganizarea primei zile de școală.

Dacă socotim, că e necesar să punem ideea pales-

țineană în centrul educației, dacă înțelegem că trebuie să creăm în școală o atmosferă națională și palestiniană, cu atât mai mult trebuie să apreciem valoarea acestor elemente pentru prima zi de școală. În această zi, copilul se va situa într'o ambianță, care exprimă direcția și conținutul școlii. Serbarea va trebui să-l transporte în mediul noii vieți din Palestina. Clasa va fi împodobită cu tablouri palestinene. El va auzi cântece palestinene. Astfel, sufletul lui se va pătrunde de noua atmosferă și el va deveni un element pozitiv pentru viitoarea activitate didactică.

Majoritatea școlilor din diferite țări termină anul școlar cu o serbare, pregătită în cursul ultimei săptămâni a anului. Nu e mai bine, ca anul școlar să înceapă cu o serbare, care să exprime ideea centrală a școlii? Nu e oare mai important să evidențiem care e temelia școlii, chiar de la începutul anului? (Cu privire la serbarea organizată la începutul anului, vezi *Willy Steiger — Schulfeyer im Geiste der Jugend*; Verlag Huhle-Dresden 1927).

Decorul clasei

Decorul clasei nu e legat numai de pregătirea primei zile de școală. El are granițe mult mai largi. În genere, se poate spune, că există o prăpastie între grădina de copii și școală, din punct de vedere estetic și al educației.

Dacă grădinița face totul ca să transforme educația artistică într'un puternic instrument al educației generale a copilului, școala a neglijat complet acest domeniu. Care este aspectul școlii? Pereții sunt posomorâți și nu au nimic din cadrul unei atmosfere didactice. Lipsește decorul, tabloul, care să îmbogățească lumea copilului, să desvolte ochiul și gustul, să-l ofere un tonic pentru munca lui. Profesorul de desene creștină că datoria principală nu e să predea un obiect și că trebuie să se situeze pe planul educației. În școala primară nu trebuie să se acorde nici o importanță tehnicii și regulilor desenului. Scopul principal e să se creeze legătură între obiectele plastice în dependență de conținutul și scopul școlii. Unii dascăli cred în puterea educativă a cuvântului, alții o neagă, dar toți trebuie să recunoască importanța simbolică a desenului și a obiectelor plastice. Desenul și imaginea trebuie să fie factori didactici importanți. Dascălul trebuie să

se folosească de ele, ca de mijloace didactice. Pereții trebuie împodobiți cu tablouri artistice. Profesorul trebuie să dea imaginea completă a Palestinei, Copiii să deseneze, să taie, să cioplească chipuri de oameni, animale și plante din Palestina și să decoreze cu ei pereții clasei. Un astfel de decor va contribui, fără îndoială, la crearea atmosferei necesare scopului și ideii centrale a școlii.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Colțul palestinian

 Dacă vom urma linia de mai sus, va trebui să creăm obiceiuri, care să formeze legătura strânsă cu Palestina și cu tot ce se creează acolo. Unul din aceste mijloace e colțul palestinian.

În fiecare clasă trebuie să existe un loc special pentru o tablă sau un carton mare, consacrat numai Palestinei. Dascălul secondat de un grup de elevi să se ocupe de acest colț, unde se află fixată tabla sau cartonul. Aici vor fi prinse tablouri, plante, flori din Palestina, o știre, o fotografie tăiată dintr'o gazetă sau revistă.

Toate circulările și buletinele editate de Keren Kajemet Leisrael, vor fi adunate și expuse în acest colț, care trebuie să fie o imagine permanentă care să oglindească tot ce se petrece în Palestina. Acest colț va menține contactul viu între copil și Palestina.

După o trecere de vreme, se va lansa ideea „ziarului de perete”. Realizarea acestei idei e posibilă numai, dacă fiecare școală sau clasă se va abona la o gazetă sau la o revistă pentru copii, care apare în Palestina.

Legătura cotidiană cu evenimentele lumii, ușurează orientarea în fenomenele istorice, poli-

tice și tâlmăcirea lor în sensul vederilor școlai. Dascălii și părinții greșesc foarte mult, când socot că o gazetă e făcută numai pentru cei „mari”. În primul rând, copilul trebuie introdus în lumea evenimentelor, ca să capete noțiunile elementare și când va părăsi băncile școlai să poată ceti o gazetă.

Vom aminti numai exemplul Danemarcei, unde guvernul a introdus în școală, cetirea gazetelor ca un obiect obligatoriu. Această concepție și-a făcut loc în multe cercuri, cari socot, că e nevoie să se explice copilului fenomenele actualității, de cari se lovește copilul în școală și acasă. Aceste cercuri, cari recunosc importanța gazetei în școală, socot, că e nevoie de o gazetă specială pentru copii, al cărei conținut și limbă să fie adaptate mentalității copilului. Nu vom nega, aici, însemnătatea și rolul pozitiv al publicației speciale pentru copii, dar trebuie să recunoaștem, că o gazetă pentru adulți e necesară pentru copil și că în presa zilnică putem găsi mult material folositor copiilor de școală. Se înțelege, că profesorul va avea să tâlmăcească multe cuvinte și noțiuni, copilul nu va înțelege multe lucruri. Tocmai de aceea se vor naște discuții interesante și se va crea atmosfera intimă între copil și profesor.

Cum introducem gazeta zilnică în școală și în colțul palestinian ?

În presa din Palestina există mult material interesant pentru copil.

Fiecare dascăl știe cât de mult se ocupă copiii de sport, de rezultatele matchurilor chiar din țările cele

mai depărtate. De ce să nu dăm copilului informații cu privire la sportul din Palestina? De ce să nu cunoască numele tuturor societăților sportive, echipelor și „așilor” diverselor sporturi? Deseori, gazeta palestiniană publică știri și reportajii despre excursiile elevilor din Palestina, impresii comunicate chiar de către copii.

De multe ori, găsim amănunte interesante asupra instituțiilor școlare, asupra serbărilor organizate de copii, jamboreelor fineretului în Palestina și asupra altor evenimente importante, cari pot interesa pe copiii în Galuth.

Aflăm cronici, comentarii și informațiuni despre emigrația evreilor din diverse țări, despre cumpărări de teren, ameliorarea pământului, împădurire, construcții, despre puncte noi de colonizare și serbări populare. Ziarul palestinian vorbește despre mersul ploilor, despre schimbările atmosferice din diferite puncte ale țării, temperatură, furtuni, etc.

Aceste informații prezintă un mare interes pentru copil. El se va convinge, astfel, de importanța muncii pământului, de importanța apei, a ploii, temperaturii, vânturilor.

Toate împreună îi vor da imaginea completă a Palestinei și-i vor evidenția problemele vitale ale țării. Ziarul va fi ca un manual, care va înfățișa întregul proces de dezvoltare a țării.

Trăim într'o epocă de reclădire, de continuă dezvoltare. Fiecare zi aduce noi progrese în această direcție, fiecare zi poartă sâmburele unor noi transformări.

Eri, copilul a văzut cum s'a creat o colonie neînsemnată și astăzi, o vede mare, bogată și fertilă. De mare ajutor sunt anunțurile și reclamele, cari prezintă dezvoltarea industriei, evoluția teatrului, comerțului și cari îi dau noțiuni noi de limbă. E destul să se facă un abonament la o gazetă din Palestina și dascălul taie, zilnic, informațiile necesare și le lipește în colțul palestinian. Astfel aducem un suflu de viață nouă și copilul ia parte la recitarea țării.

MODEL DE COLȚ PALESTINEAN

Subiectul: *O săptămână în Palestina, Tăeturi din Davar, 5 telegrame de știri externe. O conferință sionistă în America. Acordul între grupările sioniste din America. Un grup de muncitori cere parlamentului american să anuleze oprirea emigrației. Dr. Ch. Weizman și politica de colonizare. O zi de dezbateri în parlamentul englez despre Palestina.*

Binjan Haaretz: *Un anunț al societății „Iachim“, Un reportajiu despre sărbătoarea apei. Mare export de portocale din Palestina. Orașul Hebron are nevoie de pământ. Achiziționarea terenurilor și presa arabă. Keren Kajemet în luna Iunie.*

Tablouri: *O fată într'un Pardes, O hartă a Palestinei cu coloniile Keren Kajemet Leisrael. Sefer Harzarav.*

Arta: *Un afiș mare anunțând concertul lui Huber-*

man. O reclamă de teatru. Ohel reprezentând Megilat Ester. Opera etc.

Cultură: *Un anunț că se predau lecții de limba engleză. Inagurarea unei școli la Nahalal. Ziua copilului. Concurs școlar. Societatea scriitorilor evrei. Universitatea. Conferințe la Tel-Aviv.*

Igienă: *Lupta împotriva malariei în Emek. Cum se distruge malaria. Un sanatoriu din Tel-Aviv. Spitalul Hadassa din Tiberia. O soră de caritate îngrijește pe sugaci.*

Diverse: *Weizman în Palestina. Reclame comerciale. Sport etc.*

Şezători palestinene.

 Drumul spre crearea unui contact permanent cu Palestina poate fi continuat și prin organizarea unor șezători palestinene. Nu ne gândim la șezători cari necesită pregătiri mari, ci la consfătuiri săptămânale între elevi, organizate fără nici-o pregătire specială. Odată pe săptămână, într'o seară oarecare, elevii se întrunesc la șezătoarea închinată Palestinei. Unul dintre elevii mai mari face o dare de seamă a săptămânii din Erez, după informațiile din presă și astfel se poate naște o discuție în jurul unei probleme mai importante. Uneori, unul dintre elevi poate conferenția despre o colonie din Palestina, a cărei descriere complectă el a citit-o undeva, într'o gazetă sau într'o revistă, sau poate vorbi despre un subiect cu proiecțiuni; puse la dispoziție de *Keren Kajemet Leisrael*. Ar fi bine ca la fiecare șezătoare să se audă un cântec nou, care complectează atmosfera și conținutul legăturii cu Palestina.

La fiecare lună se poate face o dare de seamă asupra activității elevilor din clasă pentru *Keren Kajemet Leisrael*. Șezătorile sunt importante nu numai prin conținutul lor ci și prin permanența lor, adică să aibă loc într'o zi fixă a săptămânii.

Nu trebuie să se țină seamă de numărul elevilor, cari frecventează șezătorile, ci trebuie numai ca toți copiii să știe că la aceste șezători se comunică tot ce se întâmplă în Palestina și că se învață un cântec palestinian.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

C l u b u l

■ În multe locuri din Galuth, școala e asaltată de atenția și de pretențiile părinților, societății și mai ales ale oficialității. Dar în condițiile, în care dascălul muncește, lipsa de material didactic etc., nu-i dau posibilitatea să transforme școala într'un centru de viață pentru copil.

Se înțelege, că în atare situație, copilul nu poate fi legat de școala, de care se îndepărtează complet. În ultimul timp, dascălii au observat acest pericol, care amenință școala. Pentru ei, primejdia nu constă numai în faptul, că elevul se îndepărtează de școală. Dar el se leapădă și de toate valorile, pe cari școala a căutat să i le însușească.

La multe congrese pedagogice din diferite țări, s'a căutat un remediu și s'a ajuns la concluzie că viața extra-școlară trebuie introdusă în școală. Dacă nu avem, încă, posibilitatea de a transforma școala într'o lume a copilului, trebuie să ne mulțumim cu organizarea unor colțuri de viață, unde copilul să-și petreacă orele libere.

Această constatare a dus la organizarea cluburilor pentru copii și mulți dascăli se străduiesc să predea conducerea acestor cluburi pe mâna copiilor. Se creează grupuri sportive, de lectură în comun, de

nuncă etc. Acest club oferă posibilitatea de a realiza
ideea centrală a școlii.

Să dăm câteva exemple: presa în sala de lectură,
cărți manual pentru decoruri cu subiect palestinian,
discuții palestinienilor între copii etc. În acest club se
pregătește tot ce are nevoie colțul palestinian, bib-
lioteca palestiniană. Totul depinde de profesor. El
trebuie să știe cum să plaseze ideea palestiniană în
centrul clubului. Astfel el ajunge să creeze un centru
palestinian în școală și să lege viața copilului de
viața Palestinei.

Serbarea în școală

A fost o vreme, când școala era un atelier de muncă, închis între granițele unei anumite morale. De când s'a creat grădinița, de când știința modernă și mai ales psihologia a trecut pragul școlii, s'a înțeles că munca didactică, educația, trebuie să fie pătrunsă de spiritul vieții. Viață— însemnează sinteza întregii activități a copilului. Se înțelege, că fără serbări, fără ore vesele nu se poate spune, că am dat școlii conținutul real al vieții cotidiene.

Gauding spune, cu drept cuvânt, că serbările înalță sufletul copilului, ele dau o aureolă muncii și stabilesc un contact și mai strâns între viață și școală. De aceea, viața școlară devine mai reală. În ultimii ani, serbările și-au făcut un loc tot mai mare în școală.

Dar și, astăzi, mulți profesori deplâng timpul pierdut cu organizarea serbărilor și-susțin, că ar trebui să renunțăm la ele.

În genere, serbările se organizează numai la sfârșitul anului școlar, pentru că, în școală, copilul trebuie să fie preocupat numai de lucruri serioase.

Iată ce spune pedagogul W. Stieger despre serbările școlare: „Serbarea școlară nu trebuie socotită

ca un supliment frumos la „munca serioasă” a școlii sau ca un mijloc de a mai înveseli și înfrumuseța orele plictisitoare. Serbarea trebuie să fie o muncă creatoare, folositoare și plăcută pentru copil. Ea îmbogățește viața emoțională și simțurile copilului mai mult decât toate cunoștințele dobândite în cadrul orarului școlar. Serbările adaugă un conținut viu și constituie valori concrete pentru munca didactică în școală. Cântecul nu se învață în mod automat și conform disciplinei. Copilul trebuie să adâncească sensul cântecului, să-l înțeleagă și atunci cântecul îi va înveseli inima.

Decorul festiv, programul, invitațiile, aranjarea scenei leagă pe elev de școală și-i lasă impresii durabile!

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Noi putem sădi în sufletul copilului noțiuni morale, culturale, cari să aibă o înrăurire asupra formației sale.

Serbările nu trebuie să se îndepărteze de conținutul vieții școlare și trebuie să rămână legate de realitățile societății. Serbarea va integra și ea viața școlară în atmosfera mediului înconjurător. (Gauding).

Una din influențele, cari să pună pecetea asupra serbării școlare va fi viața palestiniană din ultimii ani. Intoarcerea la muncă, la viața colectivă, culturală și neatârnată, trebuie să se oglindească în orele festive ale școlii evreești.

Reînvierea sărbătorilor agrare evreești, renașterea tradiției trebuie să ocupe un loc în serbarea școlară. Toate acestea trebuie să pătrundă în viața din Ga-

luth, care participă, tot mai mult, la creerea noiei Palestine naționale.

Școala evreească va constitui centrul operei evreești și al idealurilor naționale într'o lume străină. Pentru masele evreești, școala e un izvor de cultură evreească, de care din nefericire, ele nu se pot servi. Mișcarea națională a creat școala evreească pentru ca viața națională să aibă un sprijin și un refugiu. Acest lucru nu trebuie uitat niciodată.

Serbarea copilului în școală, trebuie să fie o indicație chiar pentru generațiile viitoare, adică reînnoirea formei și conținutului serbării școlare de-astăzi trebuie să rămână un îndreptar pentru sărbătoarea colectivă de mâine.

În acest sens se vor îndrepta toate străduințele noastre ca să găsim sinteza între valorile culturale și didactice, între sărbătoarea veche și între noile forme create de mișcarea națională și mai ales de noul proces de dezvoltare a Palestinei.

MODEL DE SĂRBĂTOARE ÎN ȘCOALĂ

Subiect: *Hamișa Asar în școala primară, un placard colorat: Hamișa Asar, trebuie să anunțe copiilor sosirea sărbătoarei. Sub el, o cutie a Fondul Național, în care cad monete. Din cutie pleacă o săgeată spre un grup de tablouri tăiate din diferite gazete, în legătură cu Keren Kayemet. Un copac, o fotografie sau un tablou reprezentând niște copii, cari sădesc pomi. O fetiță cu o răsadă în mână. Un copil lucrează într'o grădină. Pădurea Herzl. Ussischkin plan-*

lează un copac în pădurea Herzl. Flori, fructe din
Palestina.

ALT MODEL

Subiect: 11 Adar. Ziua eroismului evreu. **Placard:**
11 Adar. Ziua Tel-Hai. **Tablouri:** Podul din Dagania
Stația electrică Rutenberg, Tiberia. Toate acestea ară-
tă drumul spre Galil.
Trumpeldor. **Jos:** Mormântul lui Trumpeldor.

Jocul în școală

Multe din ceea ce am spus despre serbări, se poate aplica jocului în școală. În această privință, școala evreească se găsește după o mare revoluție, care a schimbat atmosfera și conținutul ei.

Cu introducerea momentului psihologic în joc, s'a evidențiat că pedagogul se poate folosi de jocul în școală, ca de un element important pentru atingerea scopurilor educative și didactice. S'a arătat, că jocul nu e numai o „desinfecție sufletească” cum o formulează pedagogul rus Șatzky, dar mai mult, jocul e expresia graiului copilăresc, reacția sufletului său față de toate fenomenele vieții, care-l înconjoară.

După Froebel, jocul e „cea mai înaltă treaptă în dezvoltarea copilului, deoarece jocul e expresia liberă a nevoilor sale sufletești. Jocul dă copilului posibilitatea să-și învingă slăbiciunea fizică și psihică, să dea drum liber pornirilor propriului eu — Trieb Ich —. Jocul rupe zăgazarile curajului și poartă copilul spre lumea largă a fenomenelor vieții, pe cari învață să le înfrunte. Și apoi, jocul e singura ocupație a copilului, care nu cade în plasa criticii celor mari, când spiritul copilului se poate manifesta în toată voia. Faptul că jocul e expresia structurii lăuntrice a co-

copilului, face din el un mijloc excelent de educație. Când învață, copilul poate și trebuie să rămână în elementul său natural, care e jocul“.

Cuvintele lui Froebel nu s'au învechit și sunt confirmate de psihologia modernă. Școala, care caută drumul practic pentru educarea tineretului sub lumina unor scopuri precise, va conserva această învățătură, integrând-o printre valorile educative, — scoase chiar din forțele latente ale copilului, a căror primă manifestare este — jocul.

Dacă întreaga atmosferă a școlii din Galut ar fi dominată de ideile elementare pe cari le-am expus, atunci nu ne-am preocupa de conținutul jocului. Dacă pedagogia ebraică din Galut ar urma linia fundamentală a școlii noastre în formarea personalității copilului evreu, dacă am fi avut norocul de a fi stăpâni și peste atmosfera casei evreești și am fi putut realiza armonia între școală și casă — atunci n'am mai pune problema conținutului jocului.

Copilul ar reproduce, el singur, în jocurile sale, sufletul său. Nostalgia copilului după viața romantică a poporului evreu, când a trăit pe pământul său în trecutul depărtat, figurile istorice, viața agrară, copilul în sânul naturii etc., s'ar transforma, desigur, în factori creatori și dinamici pentru jocul copilului. Dar în actuala situație a educației din Galut, datoria noastră e să ne gândim la conținutul jocului, la ținta pe care trebuie s'o urmărească pedagogul.

Pentru copil, va fi o haină de sărbătoare în care se îmbracă realitatea posomorâtă; jocul îi va veni în

ajutor să găsească în lumea străină, momentele naționale și culturale evreești.

De aceea trebuie să avem grijă să dăm jocului un loc cât mai mare în școală și să-i dăm conținutul corespunzător complectării educației, către care tindem.

Dascălul evreu, chiar dacă înțelege acest lucru, nu urmează această linie. Se mai găsesc, în școala noastră, jocuri și jucării, complect străine de spiritul nostru. Mulți dascăli invocă motivul, că nu există cărți, cari să ne dea jocul evreesc. De aceea, el e nevoit să ia totul din literatura străină.

Noi nu cerem pedagogului să creeze jocuri noi, pentru că are destule greutăți în activitatea sa cotidiană. li cerem un singur lucru: Înțelegerea rostului jocului.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

În primul rând, el trebuie să știe, că jocul, destinat odihnei copilului, n'are nevoie de profunzimea conținutului. Mai mult, jocul va interesa, întotdeauna, pe copil, îi va lărgi orizontul, dacă va isvorâ din cunoștințele sale asupra vieții reale și fantastice.

Dacă pedagogul va recunoaște aceste două momente atunci nu se va pune problema unor jocuri noi și moderne, ci problema adoptării lor la atmosfera școlară, la scopurile didactice, la conținutul învățământului.

Acest lucru se poate realiza cu ajutorul simbolicei educative. În Biblie, în istorica evrească din epoca chaltuziană, se găsesc destule elemente de simbolică educativă.

Dacă pedagogul va urma acest drum, el va fi în stare să armonizeze sufletul copilului cu jocul, îi va activa sufletul și va apropia limbajul copilului de acel al jocului.

Dascălul trebuie să cunoască sistemul cercetășiei, să vadă cum și-a creat această instituție ideologia și noțiunile ei etice, tendințele sociale etc. Mai important e, ca dascălul să cunoască întreaga literatură a tineretului, viața din taberele de vară și de iarnă, căci astfel va ști să tragă consecințele, să creeze jocul copilului evreu din Galut pe un fundament romantic, scos din trecutul poporului evreu. El trebuie să se inspire din acest trecut, când poporul evreu a rătăcit în pustiu și din viața romantică a tineretului chalușian, care creează noua Palestină. Există multe posibilități pentru identificarea elevului cu imaginile din Biblie, din istorie și din mișcarea chalușiană.

Sunt atâtea căi pentru introducerea copilului în viața din Palestina, atâtea subiecte din viață de muncă și bucurie din Palestina... Școala are posibilitatea să realizeze ideea principală, să introducă momentul palestinian în viața școlară.

Expoziția în școală

Expoziția înfățișează diferitele aspecte ale vieții moderne, ea trece în revistă tot ce s'a creat în diversele domenii ale vieții. Școala modernă nu se poate lipsi de acest instrument necesar dezvoltării copilului. Cu cât acest caleidoscop cuprinde tot mai multe manifestări ale vieții culturale, sociale, cu atât valoarea lui educativă e mai mare. Colectivitatea școlară își are bucuriile și tristețile ei, melancolia și veselia ei, ea e într'o frământare permanentă, într'o goană neîntreruptă după un scop, cu popasuri scurte, de o oră, o săptămână, o lună. În această întretăiere de curențe, în această suprapunere de activități, se uită, adesea, ținta finală.

Activitatea pedagogică e o stratificare de acțiuni, un tot divizat în nenumărate fracțiuni, încât pedagogul pierde din vedere orizontul, datorită faptului, că e copleșit de prea multe detalii. Dar școala, care conține un miez central, trebuie să cuprindă și să unifice această varietate a manifestării sale.

Pedagogul, condus de ideea centrală, despre care am vorbit suficient, își împarte, prin forța lucrurilor, munca într'o serie de nenumărate scopuri mai mici, având mereu, în minte, misiunea de a desăvârși unitatea întregii construcții. Dar munca cotidiană, cu

teutăile ei administrative și didactice, îl pune în imposibilitatea de a-și lărgi orizontul, de a se ține în permanent contact cu ideea centrală, către care se dreaptă ca spre un izvor de lumină vie.

poziția e menită să unească toate aceste detalii, părțile ale întregului. Să ne închipuim că școala a prins credincioasă ideii centrale în toate ramurile activității sale, să admitem că ideea palesteniană a intrat în toate obiectele și s'a manifestat cu prilejul sărbătorilor, etc. Astfel vedem, în mod clar, succesul școlii, pe cari le-ar aduce elevilor și dascălului, realizarea unui bilanț complet al tuturor realizărilor, într'un cadru fix și a-tot-cuprinzător.

poziția mai are și un alt rost pedagogic. Ea trece în revistă rezultatele muncii. Până astăzi, școala s'a bazat pe „laudă” și pe „rușinare”, a dat pedepse și a distribuit premii. Aceste notări și recompense au fost coloanele, pe cari s'a sprijinit școala. Se recunoaște, astăzi, partea negativă a laudei. Această parte a laudei ascunde o idee pedagogică de o mare valoare socială.

Școala din noi e interesată să vadă rezultatele muncii sale și să le compare cu rezultatele muncii altora. Această comparație trebuie făcută fără nici o teamă de pericolul criticii. Ea trebuie să fie o critică deschisă, care duce la acțiune, la reforme și la noi rezultări.

Școala va obiecta, că prezentarea lucrului copiilor va răni sentimentele concurenței. Singurul nostru răspuns este că o asemenea concurență, care îndeamnă la

noui realizări e mai bună decât un succes care te o
umflă în pene. În afară de aceasta, expoziția e un ri
bilanț, e un popas în drumul muncii și o culme, da
unde putem privi înapoi și de unde putem zări lini
zilei de mâine.

Expoziția aduce un aport important în domeniul di în
dactic al intuiției. Cu toată unanima recunoaștere E
principiului intuiției, se poate spune, că el e foart E
neglijat. Vina e a multor factori, cari depind de voință ir
și de capacitatea pedagogului și de numeroase con
dițiuni obiective, ca lipsa de auxiliare etc. Expoziția
e fără îndoială, unul din aceste auxiliare și dintre cele
mai importante. Desemnele, tabelele grafice și plastice
constituie un material intuitiv foarte necesar învăț
mântului oral sau scris și ajută la complectarea to
talității noțiunilor predate.

Elementele de mai sus fixează caracterul expoziției
Momentul palestinian trebuie să cuprindă toate man
festările expoziției. În fiecare clasă, expoziția prop
va arăta copiilor ce s'a realizat și ce se poate r
aliza în domeniul culturii. Alții vor afla ce anume a
realizat în domeniul reclădirii și perspectivelor țăr
Odată pe an, să se facă o expoziție generală
tuturor claselor, care să fie o dare de seamă a în
tregii școli. Vor veni părinții, prietenii și se vor co
vinge de importanța și de valoarea muncii realiza
în școală.

Expoziția va fi o călăuză, care prezintă aspectul g
neral al școlii și cărările umblate un an întreg
elevi și dascăl. Ea va educa pe tinerii colaborato

obișnuindu-i să clasifice ramurile muncii, să categorisească obiectele, construind edificiul întreg al școlii după planul ideii sale centrale. În punctul culminant al expoziției este faptul, că elementele tinere se conving de puterea creației lor și că toți împreună îndeplinesc o operă colectivă.

Expoziția interesează orice acțiune K. K. L. în școală. Ea înlocuiește orice discursuri, de cari nu se mai interesează nici adulții.

EXPOZIȚIA PALESTINEANĂ ÎN ȘCOALĂ

H A N U K A H

A. Ce avem în Palestina

1. Harta Palestinei
2. Diverse tablouri din Palestina
3. Priveliști palestinieni
4. Desemnele copiilor
5. Expoziția de cărți, tipărite în Palestina
6. Expoziția presei din Erez
7. Pământul din Erez (evreesc, F. N. E.)
8. Populația Palestinei (diagrama, imigrația)
9. Agricultură evreească din Palestina (diagr.)
10. Orașele din Palestina (diagrame)
11. Satele din Palestina (diagrame)
12. Industria palestiniană și evoluția ei
13. Transporturi
14. Educația
15. Avutul evreesc (industria, investiții etc.)

B. K. K. L.

1. Cu ce se ocupă K. K. L.
2. Ce a realizat
3. Sumele donate de evrei
4. Harta Palestinei cu terenurile K. K. L.
5. Ce au făcut evreii români pentru K. K. L.
6. Ce a făcut orașul nostru
7. Diagrame reprezentând câți dunami au fost cumpărați

C. Cum se lucrează pentru K. K. L.

1. Cutia F. N. E. BCU Cluj / Central University Library Cluj
2. Cum se strâng fondurile
3. Expoziția cifrelor F. N. E.
4. Broșuri, cărți
5. Diagramă reprezentând evoluția intrăr. F. N. E.
6. Acțiunea de Hanukah. O inscripție: Onoare și pământ pentru Macabeii generației noastre.

Cântecul în școală

■ Cântecul s'a încetățenit, de foarte multă vreme, în școală. Mișcarea pedagogică din ultimile decenii, al cărei obiectiv e să realizeze ideea de muncă și a frumosului, a introdus în școală, împreună cu alte manifestări de artă și muzică.

Atmosfera de veselie, de voie bună și de permanentă bucurie din grădinile de copii a avut o înrâurire foarte mare asupra școlii, care a introdus și ea cântecul.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Dar factorul cel mai principal, care a determinat introducerea cântului în școală, în predarea limbii și în celelalte ramuri ale vieții școlare trebuie căutat în altă parte. Muzica e expresia maselor și a triumfului lor în viața socială. Și mai mult decât muzica, cântecul e acela care exprimă sufletul acestor mase. Cântecul popular cucerește tot mai mult loc și se răspândește în toate straturile societății.

Drumul artei spre mase, concepția că terenul ei cel mai bun îl constituie viața maselor, că acolo își au rădăcinile toate curentele sociale și populare, a fost decisiv pentru triumful cântecului popular. Această concepție a ridicat cântecul popular la rangul de comoară națională, unde se găsesc depozitate toate

lorile, menite să reînnoiască atmosfera societății. În măsură ce școala și-a deschis porțile pentru o viață nouă și a creat posibilități pentru noi valori culturale, cântecul popular, cântecul tinereții a pătruns, și mai mult, în atmosfera școlară.

În toate școlile, mai ales în școlile din Germania, s-a făcut loc diverselor dialecte. Conținutul învățământului a fost complectat cu ideea educației populare, desemnul a fost pus în slujba picturii populare, teatrul popular a fost adus pe scena școlii, iar cântecul popular le-a însoțit pe toate, dominându-le. Cântecul de-acasă, de stradă, a organizațiilor tinerești, aduce cântecul în școală, în recreații și în clasă. Cântecul acesta e și mai viu în școala evrească.

Mulți dascăli nu dau prea multă atenție cântecului popular, mulți socot că acest cântec din timpul recreației sau clasei e în contradicție cu disciplina și ordinea din școală.

Dascălii trebuie să știe, că multe valori înalte stau ascunse în aceste cântece. Dascălul trebuie să știe nu numai cum să pună cântecul în serviciul muncii sale didactice. Cântecul poate fi de mare ajutor la orice obiect.

Cântecul palestinian în Galufh prezintă o mare importanță. Cântecul acesta creat în tiparele unei noi forme de viață, crescută pe pământ, aduce cu sine vestea bună a țării depărtate, dar atât de aproape de fiecare copil. Țara creează o atmosferă romantică, sufletul tânăr se simte mișcat, și leagă sufletul școlar de acel tineret, care creează o țară nouă și o viață nouă.

Cântecul palestinian aduce cu sine noțiuni noi, îmbogățește limba, zugrăvește țara, prezintă tipuri noi pline de voiește și speranțe. Puține sunt mijloacele care sunt în stare să creeze legătura aceasta sufletească și spirituală cu țara.

Nu vorbim aici, de predarea cântecului, ci vrem să aducem, numai, materialul, care poate fi folosit în școală.

Cântecul palestinian, auzit de copil la teatru sau acasă, poate constitui material pentru completarea educației elevului. Ca orice cântec sau material adus din viața extrașcolară, cântecul palestinian trebuie folosit de dascăl și păstrând întreaga sa valoare violciune a uliței, acest cântec poate deveni un element primordiar pentru realizarea ideii centrale școlii naționale.

Dascălul va căuta să explice copiilor întregul conținut al cântecului, scoțând în evidență ideea principală. Va trebui să evoce atmosfera specifică, în care plutește inspirația populară palestiniană și va insista asupra pecetei, imprimate de noua viață de muncă și creație din Eret.

Copilul trebuie familiarizat cu toate noțiunile, care nu-și au asemănare în ambianța galitiană. Numai în acest chip se poate epuiza întregul material didactic, oferit cu atâta îmbelșugare, de cântecul palestinian.

Astfel, cântecul capătă o valoare educativă, iar copilul se îmbogățește cu o lume nouă de cunoștințe și sentimente.

Muzica unui cântec palestinean exprimă, în cea mai largă măsură, caracterul original al vieții evreești din Palestina și e o parte din folklorul, creat în țara nouă.

În afară de aceasta, cântecul e un mare auxiliar pentru memoria elevului, care se familiarizează cu Biblia, cu științele naturale și geografia Palestinei.

Convingerea, că citirea și explicarea cântecului în clasă epuizează tot materialul didactic al cântecului e greșită. Cântecul aduce viață în ora de studiu, dar mai ales pentru obiectul nostru, care devine mai plastic. Cântecul palestinian despre sărbătorile naționale evreești, despre tructele Palestinei și viața chaluțului constituie un material bogat și variat pentru dascăl, pentru lărgirea și îmbogățirea comoarei spirituale a elevului.

Cântecul e un izvor de creație pedagogică, de aceea el trebuie cultivat cu o atenție deosebită, ca să devină un instrument pentru dezvoltarea copilului. El are nevoie de forme dinamice de expresie, mai ales, mișcare, dans și dramatizare plastică. Nu e nevoie de grim sau de costume. Introducerea metodelor teatrale în pedagogie e un obicei mai vechiu. Trebuie să dăm elevului posibilitatea de a crea, de a exprima propria-i fantezie. Astfel, clasa devine o scenă, elevii sunt spectatori și datorită cântecului, limbii și muzicii se creează o atmosferă dinamică în care copilul e trezit la viață și veselie.

S-au dreptate dascălii, cari se plâng că n'au material de teatru. Dialoguri și monoloage dinainte pre-

gătite plictisesc pe copil. Cel mai bun material dinamic, plin de romantism, e tot noul cântec palestinian, în care se oglindește o viață plină de creație și de tumult.

Nimic afară de cântec nu poate lega copilul de Palestina. Cântecul aduce viață nouă și deșteaptă fantazia. Cântecul e graiul copilului în care dascălul se poate înțelege cu elevii săi.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Keren-Kajemeth in școală.

Nu vom încerca să expunem, în amănunt, metodele pentru introducerea ideii Fondului Național în școală. Ceeace interesează e găsirea expresiei practice și reale a acestei idei în școală și stabilirea unui contact între copil și marea operă națională, prin mijlocirea energiei active a copilului.

La congresul dascălilor din Ben-Shem în anul 1929, Utsichkin a exprimat acest gând: „Cine știe, cântușul aptelor e, poate cel mai puternic. Eu cred că, munca pentru Fondul Național poartă aureola legendei și are reflexul tăios al legii. Înfăptuirile zilnice constituie legea, ideea, avântul și speranțele constituie agenda fermecată a poporului nostru pentru generații.

Dacă am înfăptui numai litera legii, dacă am păși numai pe urmele muncii cotidiene și n'am fi înconjurați de aureola eternei legende a națiunii, n'am fi realizat nimic, iar puterile noastre omenești nu ne-ar fi permis să muncim, așa cum am muncit și cum vom munci în viitor.

Dacă am fi cultivat numai legenda și ne-am fi mulțumit cu năzuințele noastre, cu poezia și n'am fi dus umerii noștri povara muncii cotidiene, legenda ar

fi rămas o umbră fără viață. Aceasta e măreția Fondului Național. El a găsit sinteza legendei și a realității.

Dacă aceasta e just în ceea ce privește Keren-Kajemeth și întreaga noastră mișcare, cu atât mai mult se potrivește problemei educației tinerii noastre generații.

Cât de eronată e părerea acelor, cari socot, că ideea „mântuirii pământului“ se reduce la instituirea unui instrument financiar al mișcării și organizației sioniste. Trebuie să se știe, odată pentru totdeauna, că Fondul Național conține ideea diriguitoare în lupta pentru libertatea lor.

Ideologia Fondului Național concentrează ideea fetei creatoare pe pământul poporului, ideea muncii pământului. Ea conține elementele principale ale educației: liberarea poporului din situația lui anormală, voința lui de a fi un popor liber și creator. Și nu există un factor de educație mai profund și mai moral, în înțelesul național și social al cuvântului, decât „mântuirea pământului“, fără de care nu se poate vorbi de creație. Fără pământ, rădăcinile vieții poporului se usucă.

Bialik a spus: „Creația națională cu toate ramurile ei crește din pământ, așa cum toate se întorc în pământ. Un popor nu se poate forma, fără isvorul original al renașterii și al creșterii. Pământul este punctul de la care pornesc și se respiră toate ramurile vieții noastre și mai ales ale educației“.

În capitolele anterioare am expus amănunțele me

toalice. Acum vom indica planul activității Keren Kajemeth în școală.

Fiecare colectivitate tinde să dea tineretului o educație activă, să cultive cetățeni cu răspundere, cari să muncească pentru binele societății. Și noi trebuie să găsim formele, cari să stabilească în sufletul copilului legătura între prezentul poporului, trecutul și viitorul său. Omul matur își creează o ideologie politică și organizatorie, care îl leagă de viața poporului. Copilul, însă, nu e capabil de abstracții. Un bobol, cât de mic, pe care-l dă pentru Keren Kajemeth, îl va lega de popor și va fi expresia sentimentelor sale, a participării sale active la marea operă a poporului. Faptul concret leagă pe copil de idee.

La congresul dascălilor, Ussischkin a exprimat, cu o înțuiție generală, gândul pedagogic, care e legat de bobolul mântuirii: „Nu copilul dă Fondului Național, ci Fondul Național dă copilului. Keren Kajemeth dă copilului un sprijin și o idee pentru toată viața lui. Și aici intervine rolul dascălului generației noastre. Nu e vorba de Keren Kajemeth, ci de educație prin Keren Kajemeth. Să nu colectați bani pentru Keren Kajemeth, ci sufletele copiilor, cari trebuiesc educate în spiritul renașterii poporului. Nu există muncă mai simplă și mai înălțătoare, care să fie atât de înțeleasă de tineret și de copil, ca mântuirea pământului străbun”.

Acum, am pregătit plugul spiritual, instrumentul sufletesc, necesar muncii practice. El creează atmosfera, în care se va constitui, de la sine, ideea mun-

cii pentru Keren Kajemeth. Acuma vom analiza latura practică a acestei activități.

Primul loc îl ocupă cutia Fondului Național. Cutia e simbolul, care se găsește în fiecare casă evrească și trebuie să fie în fiecare școală evrească. E simbolul legăturii între copil și părinți, între copil și popor. În afară de aceasta, cutia aduce viață nouă în școală. Copilul va îngriji nu numai de cutia clasei, dar și de cutia de-acasă.

Urmează, la sfârșitul lunii, momentul solemn, când cutia trebuie golită. E o zi de sărbătoare în viața copilului. După aceea, clasa prin gura monitorului, aduce la cunoștința directorului suma colectată; apoi, vine concurența între clase. În sfârșit, momentul culminant, predarea banilor comisiunii Fondului Național, instituită de Centrală.

Dar cutia nu e unicul instrument și cu golirea ei nu se termină momentul educativ. Dascălul trebuie să se intereseze, în timpul conversației, de cutia din casa părinților și într'o zi stabilită, copiii să aducă și această cutie, ca s'o golească în clasă — se înțelege cu permisiunea Comisarului Fondului Național din localitate. Cutia de-acasă va arăta situația socială, și mai mult încă, atmosfera național-sionistă a fiecărei familii.

Se poate organiza, uneori, un spectacol și în loc de bilete de intrare, copiii să aducă cutia Fondului Național. Un punct din program poate fi golirea cutiilor în public și acordare de premii. Ca instrument de aport individual servește *Albumul donațiilor*, în care

copilul lipește mărci speciale F. N. E. Mărcile constituie un factor educativ, prin diversele efigii, reprezentând momente din realizările K. K. L. Albumul cu mărci poate fi nu numai individual, ci al clasei întregi, care-l completează, răscumpărând câțiva dunami de pământ. Școlile mai numeroase vor face încercări să se înscrie chiar în Cartea de Aur. Dascălul va controla, la fiecare două săptămâni, albumele copiilor și va aprecia munca fiecăruia, nu numai suma colectată de fiecare, ci și posibilitățile materiale ale fiecărui copil. Rezultatele acestui control vor fi comunicate clasei și apoi întregii școli.

OBOLUL ÎMPĂDURIRII

Experiența ne-a dovedit, că acest obol e cel mai iubit de copii. A redă țării frumusețea ei naturală, umbra pădurilor, dispărută de veacuri, ideea aceasta exercită o mare putere de atracție, mai ales asupra copilului evreu din Galuth, care duce dorul naturii și al pădurii. Putem constata acest lucru de *Hamișa Asar*, când copiii se bucură, la gândul că în Palestina se plantează copaci, așa cum fac copiii din întreaga lume. Păduri întinse vor crește în Palestina, pe cari le vor vedea, când vor pleca în Eret. Împădurirea, opera Fondului Național, trebuie să ocupe un loc de frunte în școală. *Hamișa Asar* și *Lag B'Omer* sunt cele mai nimerite ocazii pentru această propagandă. Deși *Lag B'Omer* nu e momentul potrivit pentru împădurire, dar faptul că copilul se află în câmp sau în pădure, e un bun prilej de conversație.

Tributul împăduririi trebuie să poarte un caracter colectiv. Dacă un copil bogat aduce o sumă mai mare pentru un pom în Palestina, gestul acesta nu prezintă o valoare pedagogică. Trebuie să se simtă, că s'a făcut un sacrificiu. Lucrul cel mai important e ca fiecare clasă să dea pentru unul sau doi pomi. Dacă fiecare școală ar da pentru unul sau doi pomi, s'ar putea planta în Palestina o „Pădure a copiilor“, din colectele școlilor din Galut.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Rosch Chodeș L'Geulat Haaretz.

Ideea noastră trebuie înrădăcinată în viața școlii. Elevii să-i simtă nevoia, în orice moment al vieții școlare.

Dascălii din Palestina au instituit o sărbătoare, care se potrivește de minune ideii de „Geulat Haaretz“, prima zi a lunii: „Rosch Chodeș L'Geulat Haaretz“. Această zi poate deveni, și în Galuț, o zi permanentă de sărbătoare cu un conținut palestinian. Această zi poate fi consacrată Fondului Național, lăcându-se bilanțul activității lunii trecute, se citește o scrisoare de la copiii din Eref și se cântă melodii palestinieni.

Există, încă, multe momente în viața copilului, cari pot fi exploatate în folosul ideii palestinieni: ziua lui Tel-Hai, Purim, timbre pentru scrisori. Un copil vine cu o haină nouă la școală. Va plăti aldamașul „Titchadeș“, al reînnoirii. Nu se pot înșira, aici, toate ocaziile; dascălul se va orienta singur după condițiile specifice locale.

Toate acestea constituie ramificația mării noastre opere de răscumpărare a pământului, realizată de Keren Kajemet. Baza acestei activități nu trebuie să poarte pecetea propagandei, ci trebuie să fie o operă de luminare, însuflețită de marele nostru ideal.

Rezultate foarte frumoase se pot obține prin organizarea unui „Tablou Keren Kajemet”. Lucrul e foarte simplu. Se fixează o coală mare de hârtie colorată în fiecare clasă, pe care se lipesc circulări, fotografii, informațiuni K. K. L., statistici și în genere, material explicativ.

Temeliile întregii activități sunt : organizare, punctualitate și disciplină. Dacă lipsește unul din aceste elemente fundamentale, activitatea pentru Keren Kajemet va avea de suferit, iar toată munca dascălului își va pierde rostul.

ORGANIZARE

Fiecare clasă trebuie să aibă un Comisar al Fondului Național, ales de colegii săi de clasă. Comisarii tuturor claselor constituie un comitet central, cu un comisar superior. În comitetul central intră și un profesor. Consiliul pedagogic al școlii trebuie să se informeze, în fiecare săptămână, de activitatea Fondului Național în școală, și răspunde de colectele făcute.

Reprezentantul consiliului pedagogic face legătura între școală și biroul Keren Kajemet. Astfel se formează o legătura între școală și Keren Kajemet, între școală și mișcarea sionistă. Copiii, cari sunt astăzi, pe băncile școlii, vor fi, mâine, soldații sau fruntașii vieții publice.

Trebuie să se constituie și un Comitet al foștilor elevi cari vor colabora, direct, cu biroul Keren Kajemet.

PUNCTUALITATE

Așa cum elevii de diverse vârste se ocupă cu administrarea unor sume de bani, e bine să se constituie un control sever și să se mențină o punctualitate riguroasă în predarea socotelilor.

E vorba să se crească o generație, care să știe că banul public e sfânt. Dascălii să știe, că nu e suficient, ca elevii sau monitorii claselor să se ocupe de Keren Kajemet. Fiecare profesor trebuie să rămână la datorie și să nu uite munca pentru Keren Kajemet. Numai de profesor depinde, ca elevii să-și facă și ei datoria. Mai ales în primele clase, profesorul trebuie să fie nu numai factorul cel mai important, dar și elementul cel mai activ.

Răsplata, care se acordă elevilor pentru munca lor, nu trebuie să fie un premiu oferit de Keren Kajemet. Premiul să aibă un caracter palestinian, primit din partea Palestinei. Premiul poate fi individual sau colectiv.

Premiul colectiv se predă în clasă sau în clubul școlii, în prezența celorlalte clase.

Profesorul să nu pedepsească, niciodată, pe elev în ora Fondului Național, căci răpește întreaga aureolă a ideii.

Mulți părinți nu vor fi mulțumiți cu această activitate pentru Keren Kajemet a copiilor lor. Așa cum se caută colaborarea părinților în multe domenii ale activității școlare, se va proceda, și în acest caz, la o acțiune de lămurire a importanței ideii palesti-niene în școală. Pedagogul evreu e nu numai das-

călul celor mici dar și al părinților. Trebuie să existe o legătura permanentă între școală și părinți, între familie și instituțiile școlare. Părinții trebuie interesați la toate manifestațiile școlii și cu aceste ocazii, se vor lămuri obiectivele școlii noastre și rolul ei în mișcarea de renaștere națională.

Am indicat, în aceste scurte pagini, multe fapte mărunte, dar capabile să deschidă drumuri largi pentru creația dascălului, care ia parte la munca poporului pentru reclădirea țării. Dascălul evreu nu trebuie să uite, că munca pentru Keren Kajemet poate fi profundată și, astfel, se poate crea o nouă bază pentru educația evreească modernă.

Educația din Galut trebuie să devină concretă și practică, ceea ce se poate realiza numai prin Keren Kajemet. Participarea copilului la *Geulat Haareț* constituie un factor important în crearea unui nou spirit al școlii evreești; ea este primul pas spre realizarea contactului sufletesc între noua generație și noua viață din Palestina.

C O N C L U Z I I

E greu drumul școlii ebraice; și mai greu e drumul școlii în epocile de tranziție, în condițiile de transformare a societății și a poporului. De aceea, răspunderea dascălului, care îndeplinește misiunea acestei epoci e atât de mare și grea, încât nu are pereche în alte epoci.

Conștiința dascălului evreu stă de veghe pentru

ideea renașterii să domine școala. Ideea pătrunde, tot mai mult, în sferile educației evreești, ceea ce constituie garanția salvării școlii evreești din Galut.

Toți dascălii recunosc necesitatea înfiltrării ideii palestiniene, a Fondului Național cu toate ramificațiile ei, în activitatea pedagogică, necesitatea adaptării școlii evreești la momentul național evreesc.

Nu există educație fără idee centrală. Valoarea fiecărei epoci constă în ideea, care se formează în viața poporului și care se impune ca scop al educației. Dascălul are o misiune foarte grea: el trebuie să aibă, întotdeauna, în vedere scopul, ideea pe care o traduce în limbajul faptelor concrete.

La un congres al dascălilor, convocat să dezbată problemele Fondului Național, Bialik a spus: „Păziți-vă de cărări strâmte! Mergeți pe drumul larg. Ramificați ideea, căci numai astfel veți fi pe drumul cel drept și veți găsi formele concrete pentru ideea cea mare”!

Aceasta e datoria noastră în aceste vremuri. În această direcție noi am indicat drumul pentru munca didactică a dascălului evreu. Cele câteva capitole de până aici, vor putea fi de folos ca să concretizăm mijloacele practice și să lărgim orizontul muncii noastre. Astfel, dascălul va fi un creator de valori noi și se va simți fericit, nu numai ca pedagog, dar și ca fiu al poporului său, care se întoarce în țară, să mântuiască pământul, națiunea și limba.

F I N E

TABLA DE MATERII

Prefață de LUDOVIC BATO.

Cuvânt introductiv de N ZELEWINSKY.

Fundamente pedagogice. Cei doi factori cari au influențat mișcarea pedagogică în ultimul timp. - Ce este „Educația neutrală”? - Tendința și scopul în educația de stat. - Mișcările naționale și sociale și rolul educației. - Principiile „Educației libere”. - Ideologie și educație. - Scopul educației evreiești în trecut. - Încotro se îndreaptă educația evrească?

Momentul psihologic. Influența sa asupra curentelor pedagogice în vremea din urmă. - Ideea centrală. - Pedagogia dela Rousseau până astăzi.

Ideea centrală. Concentrarea învățământului. - Desvoltarea nouilor institute de instrucție ebraică. - „Politica” în școala ebraică. - Educație națională. - Keren Kajemet în școală. - Directivele școlii ebraice din Eretz. - *Noua orientare.* - Conferințele pro Keren Kajemet ale dascălilor din Eretz. - Orientări străni în Diaspora. - În căutarea unui conținut pentru educația evrească în Diaspora.

Ideea și munca practică în școală. Ideea de reclădire în școală. - Keren Kajemeth și educația tineretului.

Prima zi de școală. Ce simte, ce impresii are copilul în această zi? - Ce facem noi și ce ar trebui făcut? - Serbarea intrării în școală. - Serbare la finele anului sau la începutul anului.

Decorul clasei. Educația estetică în școală. - Artă și Educație. - Material decorativ.

Colțul palestinian. Cum se împodobește un „Colț palestinian”. - Jurnalul de zid și redactarea sa. - Săptămâna palestiniană. - Un model al „Calendarului săptămânal în Eretz”.

Șezători palestinieni. Serbări periodice. - Literatură pentru serbări. Material pentru conferințe însoțite de proiecțiuni luminoase.

Clubul. Despre „Viața din școală”. - Realizare parțială. - Programul Clubului

Sărbătoarea în școală. Rolul educativ și social al școlii. - Sărbătoarea evrească înainte, azi și în viitor - Conținutul sărbătorii în școală. - Pregătirea ei. - Modele pentru „Calendarul festiv” din Colțul palestinian.

Jocul în școală. Jocul în viața copilului. - Valoarea sa educativă. - Simbolica în joc.

Expoziția în școală. Tipuri de expoziție. - Cum se organizează o expoziție - Despre cuprinsul unei expoziții în școala evrească. - Exemple.

Cântecul în școală. Pătrunderea cântecului în școală. - Cântecul palestinian în Diaspora. - Cântecul în educație. - Cântecul în învățământ.

Keren-Kajemet în școală. Elementul pedagogic. - Elementul național. - Diverse ramuri de activitate. - Valoarea lor educativă. - Despre organizare. - Cooperarea cu părinții. - Contactul cu organizațiile tineretului. - Obolul împăduririi. - *Rosch Cho-deș L'Geulat Haaretz.* Organizare. - Concluzii.

BIBLIOTECA CLUJ

6084 2. XI. N 37

EXEMPLAR LEGAL